

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 04/01209

SAMLET SAKSFREMSTILLING - BRUKERBETALING FOR PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER - HØRING

Saksbehandler: Sigrid Høyvik

Arkiv: G73

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

0300/04 HAMAR FORMANNSKAP

16.06.2004

Behandling/vedtak i HAMAR FORMANNSKAP den 16.06.2004 sak 0300/04

Vedtak:

Formannskapet slutter seg til rådmannens vurderinger og vedtar disse som kommunens høringsuttalelse.

Nytt 2. avsnitt i høringsuttalelsen:

At eldre og uføre kan forbli hjemmeboende lengst mulig er best for de aller fleste og rimeligst for kommunen. Derfor bør hjemmesykepleien beholdes som en gratistjeneste for de som bor hjemme.

Behandling:

Anne-Lise Bakken fremmet nytt forslag til nytt 2. avsnitt

”At eldre og uføre kan forbli hjemmeboende lengst mulig er best for de aller fleste og rimeligst for kommunen. Derfor bør hjemmesykepleien beholdes som en gratistjeneste for de som bor hjemme.”

Bjørn Kurseth framla uttalelse fra Pensjonistpartiet.

Innstillingen med endring som foreslått av Anne-Lise Bakken ble vedtatt med 10 mot 1 stemme.

Uttalelse fra Pensjonistpartiet ble vedtatt vedlagt protokollen.

Innstilling:

Formannskapet slutter seg til rådmannens vurderinger og vedtar disse som kommunens høringsuttalelse.

Utredning:

VEDLEGG:

Høringsnotat brukerbetaling pleie- og omsorgstjenester Følger ikke saken

FAKTA:

I dag er det slik at personer i eget hjem og omsorgsboliger betaler for hver tjeneste de mottar. Personer i institusjon betaler en fast andel av sin inntekt for et helhetlig tilbud.

I dag ligger hovedansvaret for finansiering av tjenestene i kommunene, mens staten finansierer deler av legetjenester, legemidler, hjelpemidler og bostøtte for brukere som leier eller eier egen bolig. For brukere i institusjon har kommunen ansvar for å finansiere samtlige tilbud utover brukerbetalingen.

Sosialdepartementet mener at kommunenes utbygging av omsorgsboliger og økt fokus på at brukeren skal kunne bo i egen bolig, øker behovet for å innføre likere regler.

Høringsnotatet drøfter hvorvidt man i fremtiden skal ha like regler for brukerbetaling. Notatet drøfter også skjerming av brukere med lav inntekt og eventuell statlig regulering av nivået på egenandeler.

Endringer i brukerbetalingen kan ha konsekvenser for mange brukere, deres pårørende og alle norske kommuner. Sosialdepartementet ser det som avgjørende å høre deres vurderinger før det konkluderes i et fremlegg til Stortinget. Derfor skisserer høringsnotatet ulike alternativer uten å konkludere med en konkret løsning. Høringsfristen er 21. juni.

Behandling:

Like ordninger kan oppnås dersom dagens institusjonsbetaling (der brukerne betaler opp til 85 pst av inntekten, uavhengig av hvilket tjenestetilbud som ytes), erstattes med regler tilsvarende de som gjelder for brukere som mottar tjenester i egne hjem (herunder omsorgsboliger). Her betaler man husleie for å bo, egenandeler for tjenestene man mottar, og dekker dagliglivets utgifter selv.

Oversikt over dagens brukerbetaling og finansieringsordninger:

	Brukerbetaling	Kommunen dekker	Staten dekker
Beboere i alders- og sykehjem	Brukeren betaler et samlet vederlag som omfatter alle typer tjenester, samt bofunksjonen Disponerer lommepenger til personlig forbruk	Botilbudet inkl. lys og varme Mat og drikke Legemidler og sykepleieartikler Allmennlegetjenester Fysioterapi Egenandel ved spesialisthelsetjenester og reise til slike tjenester Merutgift ved sykdom, skade eller lyte Større hjelpemidler som senger, personløftere m.m. Sykepleie Annen hjelp	Ortopediske hjelpemidler Tekniske hjelpemidler til forflytning og kommunikasjon

Brukere som bor i eget hjem (herunder omsorgsbolig)	Boutgifter Dagliglivets utgifter Egenandel for enkeltjenester: Legekonsultasjoner og legemidler på blå resept (inntil "tak 1" kr 1.550) Praktisk hjemmehjelp Transport Legemidler og sykepleiemidler uten refusjon betales i sin helhet	Hjemmesykepleie og personrettet hjemmehjelp Praktisk hjemmehjelp (fratrukket egenandel) Tekniske hjelpemidler til korttidsbruk Basistilskudd til fastlegen	Statlig bostøtte Legemidler og sykepleieartikler Trygderefusjon ved allmennlege-tjenester Fysioterapi Visse merutgifter ved sykdom, skade eller lyte Ortopediske hjelpemidler Alle typer tekniske hjelpemidler til varig bruk
---	---	---	---

Sosialdepartementet reiser spørsmål om dagens regler for skjerming av brukere med lav inntekt er god nok.

Stortinget har tidligere bedt regjeringen vurdere en mulig utvidelse av dagens "tak 2"-ordning i forhold til egenandeler for kommunale omsorgstjenester. ("Tak 1" er ordningen med frikort som sikrer at ingen betaler mer enn kr 1.550 i egenandel for legebesøk og legemidler. "Tak 2" sikrer at ingen brukere skal betale mer enn kr 4.500 i egenandel for fysioterapi, refusjonsberetti get tannbehandling, opphold ved opptreningsinstitusjon eller behandlingsreiser til utlandet.)

Sosialdepartementet mener det er nødvendig å se de ulike reglene for skjerming i sammenheng.

I dag er alle brukere som bor utenfor institusjon, uansett inntektsnivå, fritatt for egenandeler på personrettet hjelp, herunder hjemmesykepleie. Kommunene står friere til å fastsette nivået på egenbetalingen for andre hjemmetjenester, men brukere med inntekt under 2G skal ikke betale mer enn kr 150 per måned i egenandel for slike tjenester.

Sosialdepartementet mener at et alternativ til dagens fritak for alle kan være en mer målrettet og bedre ordning for brukere med lav inntekt og stort behov for tjenester, og som gjelder for alle tjenestene. Dette kan bety at brukere med høyere inntekt må betale noe mer. En mulig endring må imidlertid ta spesielt hensyn til kronikere og funksjonshemmede.

VURDERING:

Skillelinjene mellom tilbud i og utenfor institusjon har blitt mindre de siste årene, rådmannen er derfor positiv til at også reglene for brukerbetaling blir mer like. Det er generelt viktig å etablere eventuelle nye betalingsordninger som bidrar til at kommunene kan gi et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud.

Rådmannen er generelt positiv til at det etableres brukerbetalingsordninger som gjør det lettere for brukerne å se de faktiske kostnadene ved kjøp av ulike tjenester. Dette vil skape større forståelse for brukerbetaling generelt, og systemet vil bidra til å myndiggjøre brukerne. Like regler for brukerbetaling i og utenfor institusjon vil trolig også legge bedre til rette for fritt brukervalg og større grad av brukerinnflytelse fordi brukerbetalingsordningen vil bli mer oversiktelig.

Dersom en har et felles betalingssystem for beboere i institusjon og tjenestebrukere utenfor institusjon, mener rådmannen at institusjonsbeboere bør ha samme rett til hjelpemidler fra

folketrygden, Husbankens bostøtte og legemidler på blå resept som tjenestebrukere utenfor institusjon.

Hvor mye er det akseptabelt at brukere skal betale for pleie- og omsorgstjenester? Dette er først og fremst et politisk spørsmål, men rådmannen kan i utgangspunktet ikke se at brukere med lave inntekter bør betale mer for tjenestene enn i dag. Og kanskje er det like aktuelt å spørre hvordan vi kan etablere en brukerbetaling som gjør at de med gode inntekter betaler nok? Når det gjelder graden av statlig regulering og fastsetting av nivået på kommunale egenandeler, mener rådmannen at pleie- og omsorgstjenesten i utgangspunktet er et kommunalt ansvar, og dette ansvaret bør ikke uthules med statlige reguleringer.

Dersom brukere i institusjon skal betale for de enkelte tjenestene, vil dette føre til merarbeid for kommunene. For å gjøre merarbeidet så lite som mulig, mener rådmannen det er viktig at et tjenestebasert betalingssystem ikke må bli for finmasket og detaljert, det er bra om noe av tilbudet kan gis som ”pakkeløsninger”.

Sosialdepartementet har i sitt høringsnotat valgt å ikke foreslå en konkret modell for endret brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester. Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF) har på oppdrag fra Sosialdepartementet analysert de økonomiske konsekvensene av en tjenestebasert egenbetaling (SNF-rapport nr 15/03), og SNFs beregninger ligger til grunn for skissene i høringsnotatet.

SNF hevder at en ny tjenestebasert egenbetaling kan gjennomføres uten betydelige tap av inntekter for kommunene og uten at brukere med lav inntekt må betale mer enn i dag.

Rådmannen mener det er vanskelig å uttale seg om de økonomiske konsekvensene av tjenestebasert brukerbetaling når modellen ikke er svært konkret, og det bare er SNFs beregninger som er lagt til grunn. Det er blant annet ikke tatt hensyn til administrative merkostnader ved en omlegging fra dagens ordning til tjenestebasert brukerbetaling også for de som bor i institusjon.

Rådmannen mener det vil være viktig for Hamar kommune at en omlegging til tjenestebasert brukerbetaling verken svekker kommunens finansieringsgrunnlag eller reduserer det kommunale handlingsrommet ytterligere.

Svein M Skaaraas

HAMAR KOMMUNE

Eldrerådet

Formannskapet

Deres ref.:

Vår ref:
Rita Kristiansen
Tlf: 62 51 05 42
04/02772(002)

Arkiv:
/G73/
016173/04

Dato:
08.06.2004

UTTALELSE FRA ELDRERÅDET

Eldrerådet har drøftet høringsnotatet og "svaret" fra Hamar kommune om egenbetaling for pleie- og omsorgstjenester.

I utgangspunktet mener eldrerådet at de fleste av tjenestene bør være gratis, men ser at noen både har råd og vilje til å betale for noen av tjenestene.

I notatet legges det opp til at det skal bli mer lik betaling for tjenester i institusjon som for de som får slike tjenester utenfor. Det kan være vel og bra. Men det kan synes som at man legger opp til at det må brukes enda flere ressurser til administrasjonsarbeid dersom man skal avkreve betaling for en del av de tjenestene som ytes i institusjon. Det er små nok ressurser fra før og derfor må de brukes direkte til beboerne og ikke til administrasjon.

Eldrerådet er også opptatt av at mange av beboerne i institusjon sitter igjen med veldig små ressurser til "eget bruk" og klarer vel ikke å betale særlig mer.

Eldrerådet er også opptatt av de med små ressurser også skal ha rett til "alle" tjenester selv om betalingsevnen er liten.

For øvrig er eldrerådet enig i de fleste punktene i svaret til høringsnotat.

Med hilsen

Odd Aspeli
Leder Hamar eldreråd

